

Sygn. akt II UK 215/14

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lutego 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z wniosku [...] S.[...] O. z siedzibą w W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W.
z udziałem zainteresowanego C. Sp. z o.o. Ośrodka P. z/s w W., A. W.
o podstawę wymiaru składek,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 25 lutego 2015 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 16 października 2013 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z 16 października 2013 r. oddalił apelację pozwanego organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego w W. z 18 grudnia 2012 r., który zmienił decyzję pozwanego z 28 listopada 2011 r. i stwierdził brak podstaw do określenia podstawy wymiaru składek dla zainteresowanej A. W. na podstawie art. 8 ust. 2a ustawy systemowej. Zainteresowana jest pracownikiem wnioskodawcy [...] S.[...] „O.” w W.. Zawierała również umowy o dzieło ze Spółką z o.o. C.. Sąd Okręgowy ustalił, że zainteresowana nie świadczyła pracy na rzecz wnioskodawcy w ramach umów o dzieło zawartych ze Spółką C.. Jednostki te nie prowadzą tożsamej działalności, choć współpracują. S. udostępnia spółce nieodpłatnie pomieszczenia. Sąd Apelacyjny potwierdził, że umowy o dzieło nie były wykonywane na rzecz wnioskodawcy. Prowadzi on placówkę edukacyjną dla

dzieci niepełnosprawnych, w której zainteresowana pracuje jako nauczyciel zespołów rewalidacyjno-wychowawczych. Natomiast w ramach umów ze spółką zainteresowana realizowała świadczenia terapeutyczne, które były zakontraktowane w NFZ. „O.” prowadzi placówkę oświatową na podstawie ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Realizuje obowiązek szkolny w stosunku do dzieci z głębokim upośledzeniem umysłowym. Między stowarzyszeniem i spółką nie istniała więź prawna wskazująca na wspólną realizację swoich zadań. Nie miało podstaw twierdzenie pozwanego, że umowy ze spółką zainteresowana wykonywała na rzecz stowarzyszenia.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwany podał, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Zarzucił, że wyrok został wydany z naruszeniem prawa materialnego. Po wezwaniu do uzupełnienia uzasadnienia wniosku skarżący wskazał na naruszenie art. 65 § 1 i § 2 k.c. przez przyjęcie, że wolą stron był tylko wynajem – użyczenie pomieszczeń do rehabilitacji, sprzętu służącego rehabilitacji. Naruszono również art. 227 k.p.c. przez niewyjaśnienie wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Stowarzyszenie O. osiągało przychód ze współpracy z C.. Sąd nie dopuścił dowodu ze statutu S., który w § 6 określił, że jego celem jest reprezentowanie interesów środowisk dzieci z porażeniem, ich rodzin i opiekunów, koordynacja działań (...). Pracownicy S. wykonywali tożsame czynności w ramach umów zawartych z C.. S. rozliczało te prace i wykazywało do Ministerstwa Edukacji. Spełnia się zatem regulacja z art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, gdyż dodatkowe umowy cywilnoprawne przysparzały korzyści pracodawcy. Naruszono zatem prawo materialne w sposób oczywisty. Sama umowa o dzieło była wątpliwa, gdyż wynik zależał od zdrowia pacjenta. Sąd naruszył art. 32 Konstytucji i art. 2 ust. 2 ustawy systemowej wobec bezpodstawnego zróżnicowania sytuacji ubezpieczonych przy występowaniu jednakowych podstaw faktycznych i prawnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przedsądu i dlatego nie został uwzględniony.

Skarga kasacyjna nie jest zwykłym środkiem zaskarżenia. Kierowana jest do prawomocnego wyroku, co tłumaczy szczególne wymagania stawiane przesłankom przedsądu. Na etapie przedsądu nie ocenia się podstaw kasacyjnych (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.), które stanowią odrębny od podstaw przedsądu element skargi. Nie zastępują więc podstawy przedsądu ani jej uzasadnienia. W przypadku podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie wystarcza sama zasadność podstaw kasacyjnych, która może prowadzić do uwzględnienia skargi (*a contrario* z art. 398¹⁴ k.p.c.), lecz wymaga się by skarżący wskazał i wykazał takie naruszenie prawa, które bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że objęty skargą wyrok jest oczywiście wadliwy i dlatego skarga powinna zostać przyjęta do rozpoznania. Wniosek nie wykazuje, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skarżący zastrzega, że oczywista zasadność skargi wynika z naruszenia prawa materialnego. Jednak wówczas wiąże ustalenie faktyczne, na którym oparto zaskarżony wyrok, że zainteresowana w zatrudnieniu z C. nie wykonywała pracy na rzecz S.. Ustalenie to wiąże w ocenie podstawy przedsądu. Związanie ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) odnosi się również do podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W przeciwnym razie zachodziłby dysonans między etapem przedsądu i późniejszym rozpoznaniem podstaw kasacyjnych z ograniczeniem co faktów wynikającym z tego przepisu a także z art. 398³ § 3 k.p.c. Innymi słowy pojęcie wykonywania pracy na rzecz swojego pracodawcy z art. 8 ust. 2a ustawy systemowej to kwalifikacja prawa a wcześniej sytuacja faktyczna. Ta ostatnia została w określony sposób przedstawiona, wyjaśniona i oceniona przez Sąd powszechny. Skarżący nie podważa we wniosku ustalenia o braku takiej pracy na rzecz pracodawcy (S.). Granicę ustaleń stanu faktycznego stanowi dwuinstancyjne postępowanie przed sądem powszechnym. Nie można więc pominąć ustalenia faktycznego i stwierdzić spełnienie się przesłanki z art. 8 ust. 2a ustawy systemowej. Oceny tej nie podważa odwołanie się we wniosku do art. 32 ustawy zasadniczej i art. 2 ust. 2 ustawy systemowej, jako że przedstawiona argumentacja jest zbyt ogólna, a w sprawie chodziło wszak o indywidualną (konkretną) sytuację zainteresowanej A. W. w aspekcie szczególnego przepisu art. 8 ust. 2a ustawy systemowej. Jest to regulacja wyjątkowa, dlatego jej wykładnia powinna

uwzględniać jej cel. Geneza wynika z instrumentalnego stosowania przepisów dla obejścia norm o czasie pracy i unikania składek na ubezpieczenia społeczne. Szersze jest wówczas pojęcie pracownika. Warunkiem jest wykonywanie pracy na podstawie umowy cywilnej na rzecz pierwotnego pracodawcy. Taka relacja nie została w sprawie ustalona, co przesądza o niezasadności wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Traci na znaczeniu wątek dotyczący naruszenia art. 65 § 1 i 2 k.c., choć i tu związanie ustalonym stanem faktycznym przesądzałoby również o niezasadności zarzutu naruszenia tych przepisów, gdyż wola stron należy do sfery faktów. Skarżący nie zarzuca naruszenia art. 217 § 3 k.p.c., czyli że sporne okoliczności nie zostały dostatecznie wyjaśnione do rozstrzygnięcia. Zarzuca natomiast naruszenie art. 227 k.p.c., jednak wówczas chodzi tylko o zasadniczą normę postępowania dowodowego, czyli iż przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. Pośrednio przepis ten potwierdza, że sąd nie musi przeprowadzać wszystkich zgłaszanych przez stronę dowodów. Ponadto postępowanie dowodowe powinno zostać przeprowadzone przed Sądem pierwszej instancji, a tylko wyjątkowo dowodzący może zgłosić dowody przed sądem drugiej instancji (art. 381 k.p.c.). Skargę wnosi się od wyroku sądu drugiej a nie pierwszej instancji (art. 398¹ § 1 k.p.c.). Niezależnie zarzut zaniechania dowodu z niektórych dokumentów nie podważa oceny, że Sąd dostatecznie klarownie wyjaśnił relacje i podmiotowe zakotwiczenie obu podmiotów (stowarzyszenia i spółki) w systemie. Ustalenia i oceny w aspekcie stosowania art. 8 ust. 2a powinny koncentrować się zasadniczo na pracy zainteresowanej, wszak to z niej wynika odpowiedź czy była podstawa do stosowania tego przepisu. Reasumując argumentacja i zarzuty wniosku o przyjęcie skargi nie podważają ustaleń faktycznych i zastosowania prawa materialnego; skarżący nie wykazał więc podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji, stosownie do art. 398⁹ § 2 k.p.c.